

Saksunderlag til møte i NILAR teknisk samarbeidsgruppe 17.januar 2022

Innhold

Datakvalitet i svrappporter	2
Forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger	2
Oppdateringer og presiseringer i standarder	2
Nye koder for fagområder	2
Endret normeringsnivå fra Retningslinje til standard for følgende relevante dokumenter	3
Viktig presiseringer og oppdateringer	3
Bruk av statusverdier.....	4
Status på svrappportnivå:.....	5
Status til undersøkelsesresultat.....	5
Bruk av identifikator på undersøkelsesresultet	6
Metode.....	7

Datakvalitet i svarrapporter

God datakvalitet og riktig og enhetlig bruk av svarrapportmeldingen er viktig. I dette saksunderlaget vil vi orientere om viktige endringer og oppdateringer i relevante standarder, og diskutere riktig bruk av noen viktige dataelement for å understøtte god presentasjon av data i NILAR.

Forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger

Revidert forskrift gjelder fra 1.01.2022.

En viktig endring er at 1. juni 2022 skal alle aktuelle aktører sende Svarrapport v1.4

Oppdateringer og presiseringer i standarder

Nye koder for fagområder

Type laboratoriemelding oppgis i feltet Message/ServReport/MsgDescr med verdier fra Kodeverk 8202 Type laboratoriemelding. Kodeverket blir oppdatert på volven.no i januar med nye koder slik at alle fagområdene får egne koder.

Se avsnitt lenger ned med Viktig presiseringer og oppdateringer for å se hvordan noen av kodene kan benyttes i standardene for hhv Immunologi og transfusjonsmedisin og Medisinsk mikrobiologi.

- Kodeverket er utvidet med følgende nye kodetekster:
 - o *Immunologi og transfusjonsmedisin*
 - o *Klinisk farmakologi*
 - o *Medisinsk genetikk*
 - o *Patologi*
 - o *Radiologi*
 - o *Nukleærmedisin*
- Kodetekst for mikrobiologi er endret til *Medisinsk mikrobiologi*

Oppdatert kodeverk med endringer i rødt og mapping til hovedområde

Kode	Kodetekst	Mapping til hovedområde
CLIN	Medisinsk biokjemi	Laboratoriemedisin utenom patologi
MBIO	Medisinsk mikrobiologi	Laboratoriemedisin utenom patologi
MGEN	Medisinsk genetikk	Laboratoriemedisin utenom patologi
FARM	Klinisk farmakologi	Laboratoriemedisin utenom patologi
IMTR	Immunologi og transfusjonsmedisin	Laboratoriemedisin utenom patologi
CYTO	Cytologi	Patologi
HIST	Histologi	Patologi
OBD	Obduksjon	Patologi
LAB	Laboratoriemedisin	Laboratoriemedisin utenom patologi
PAT	Patologi	Patologi
RAD	Radiologi	Radiologi og nukleærmedisin

NUK	Nukleærmedisin	Radiologi og nukleærmedisin
RTG	Røntgen	Radiologi og nukleærmedisin
CT	Computertomografi	Radiologi og nukleærmedisin
MA	Mammografi	Radiologi og nukleærmedisin
MR	Magnettomografi	Radiologi og nukleærmedisin
SCI	Scintigrafi	Radiologi og nukleærmedisin
UL	Ultralyd	Radiologi og nukleærmedisin
AN	Annet	Kan ikke mappes og bør ikke benyttes

Endret normeringsnivå fra Retningslinje til standard for følgende relevante dokumenter

I 2021 gjennomførte direktoratet en høring om å endre status på flere tekniske spesifikasjoner til anbefalte standarder. Dette er spesifikasjoner som i stor grad allerede er implementert i helse- og omsorgstjenesten og kravene er inkludert i meldingsvalidatoren til Norsk helsenett.

Følgende dokumenter er spesielt relevante for NILAR, og har endret normeringsnivå fra teknisk spesifikasjon til anbefalt standard:

- Bruk av kontaktopplysninger i basismeldinger, dialogmelding og pleie- og omsorgsmeldinger ([HIS 1174:2017](#))
- Bruk av Norsk laboratoriekodeverk (NLK) i rekvirering og svrappotertering av medisinske tjenester ([HIS 1101:2015](#))
- Bruk av standardene Rekvirering av medisinske tjenester og Svrrappotertering av medisinske tjenester ([HIS 1102:2014](#))
- Bruk av kodeverk og identifikatorer ved endring og kansellering av meldinger ([HIS 1154:2018](#))
- Kobling av relaterte meldinger med bruk av identifikatorer ([HIS 1218:2019](#))

Viktig presiseringer og oppdateringer

- [Immunologi og transfusjonsmedisin](#) (HIS 1140:2014) har endret tittel fra Immunologi.
 - o Ny kode, IMTR Immunologi og transfusjonsmedisin kan benyttes for å angi type svrrappot
- [Medisinsk mikrobiologi](#) (HIS 1139:2014) har endret tittel fra Mikrobiologi.
 - o Kodetekst som skal benyttes for å oppgi type svrrappot i meldingen er oppdatert til Medisinsk mikrobiologi fra Mikrobiologi.
- [Bruk av Norsk laboratoriekodeverk \(NLK\) i rekvirering og svrrappotertering av medisinske tjenester:](#) (HIS 1101:2015)
 - o Det er presisert at lokal kode ikke skal oppgis sammen med NLK-kode.
 - o NLK-koden skal ligge i V-attributtet og Norsk bruksnavn skal ligge i DN-attributtet. Det skal kun benyttes én NLK-kode per analyse/undersøkelse, og det skal ikke overføres lokal kode sammen med NLK-kode.

- Eksempel:
`<Id S="2.16.578.1.12.4.1.1.7280" V=" NPU19677" DN="U-Albumin" />`

- [Bruk av kontaktopplysninger i basismeldinger, dialogmelding og pleie- og omsorgsmeldinger:](#)

- Ny kode for utførende laboratorium er inkludert for svarrapport, og det er presisert at det skal oppgis navn på utførende laboratorium eller ansvarlig enhet på svarrapportnivå. Dette kan for eksempel være Hormonlaboratoriet eller Avdeling for bildediagnostikk, se kap. 4.3.2 i standarden.

Følgende opplysninger skal alltid oppgis:

- Navn på enhet/laboratorium
- Rolle: En av følgende kodeverdier med tilhørende kodetekst fra kodeverk 8254 *Type relasjon til tilknyttet tjenesteyter* skal benyttes
 - *LAB* Utførende laboratorium
 - *ARP* Ansvarlig for rapport
- Kontakttelefon

I tillegg kan følgende opplysninger oppgis når det er aktuelt:

- Postadresse til enhet/laboratorium
- Id til enhet/laboratorium

XML-eksempel

```

<RelServProv>
  <Relation V="LAB" DN="Utførende laboratorium" />
  <HCP>
    <Inst>
      <Name>Hormonlaboratoriet</Name>
      <Id>123456</Id>
      <TypeId V="RSH" DN="Nasjonalt register over enheter i
spesialisthelsetjenesten (RESH-ID)"/>
    </Inst>
    <Address>
      <Type V="PST" DN="Postadresse"/>
      <StreetAdr>Utforskningsveien 99</StreetAdr>
      <PostalCode>7979</PostalCode>
      <City>Trondheim</City>
      <TeleAddress V="tel:12345678"/>
    </Address>
  </HCP>
</RelServProv>

```

Bruk av statusverdier

Riktig bruk av statusverdier er viktig for å understøtte enklere og mer riktig oppfølging.

Status oppgis på ulike nivåer i standarden; på hele svarrapporten og på undersøkelsesresultat.

Les mer om bruk av statusverdier og identifikatorer i Bruk av standardene Rekvirering av medisinske tjenester og Svrrapportering av medisinske tjenester ([HIS 1102:2014](#))

Status på svrrapportnivå:

Status oppgis i to felt i svrrapportmeldingen. Verdier fra disse feltene slås sammen i FHIR-mappingen som gir grunnlag for presentasjonen i Kjernejournal.

Begge feltene er obligatorisk og skal ligge i meldingen.

- Message/ServReport/ServType med følgende kodeverdier fra kodeverk 7309 som kan benyttes:
 - o N Ny
 - o M Endring
 - o K Kansellering
- Message/ServReport/Status med følgende relevante kodeverdier fra kodeverk 7306 Status for rapport-S1:
 - o S Planlagt
 - o P Foreløpig rapport
 - o F Endelig rapport
 - o A Tillegg til rapport

Sammenheng mellom verdier som vil benyttes i FHIR-mappingen og vises i kjernejournal:

Statusverdi som benyttes i kjernejournal og FHIR-mappingen ligger i DiagnosticReport.status med norsk oversettelse til kodeverdiene fra det obligatoriske HL7 value set fra <http://hl7.org/fhir/diagnostic-report-status>

Statusverdi i kjernejournal	Kodeverk 7309 <ServType>	Kodeverk 7306 <Status>	Originaltekst på statusverdi i kjernejournal fra HL7 value set
Foreløpig	N (Ny)	P (Foreløpig rapport)	preliminary
Endelig	N (Ny)	F (Endelig rapport)	final
Endret	M (Endret)		amended
Tillegg	M (Endret)	A (Tillegg til rapport)	appended
Kansellert	K (Kansellert)		cancelled

Status til undersøkelsesresultat

Status på undersøkelsesresultat har også to felt som sier noe om status til resultatet:

- Message/ServReport/Patient/ResultItem/ServType
 - o Feltet er obligatorisk og har følgende kodeverdier som kan benyttes:

Bruksområde	Kodeverdi
Nytt svar	N
Endret svar	M
Tilleggsrequirert undersøkelse/analyse	A
Svar som er sendt ut tidligere	H
Svar på undersøkelse/analyse som ikke var requirert av rekvirent	A
Kansellering av svar	C

- Message/ServReport/Patient/ResultItem/StatusInvestigation
 - Status til produksjon av undersøkelsesresultatet.
 - Dette feltet er ikke obligatorisk, og er mest i bruk for patologi og radiologi
 - Følgende koder kan benyttes fra kodeverk *8245 Status for resultat i svarrapportering av medisinske tjenester* hvorav noen er mest egnet til internt bruk før svar sendes
 - 1 Revidert
 - 2 Foreløpig
 - 3 Endelig
 - 4 Tillegg
 - 5 Henvisning registrert
 - 6 Prosedyrer registrert/planlagt
 - 7 Tildelt time
 - 8 Undersøkelse gjennomført
 - 9 Diktert
 - 10 Skrevet (usignert svar foreligger)
 - 11 Signert
 - 12 Korrigert (usignert tilleggsbeskrivelse foreligger)
 - 13 Signert korrigert/tilleggsbeskrivelse foreligger
 - 14 Undersøkelse slettet
 - 15 I prosess

Bruk av identifikator på undersøkelsesresultet

For å kunne oppdatere undersøkelsesresultat i NILAR hvor det finnes flere prøvesvar i en og samme svarmelding, må hvert undersøkelsesresultat identifiseres entydig med bruk av <IdResultItem>. Dette gjelder spesielt ved endring og kansellering.

Ved endring og kansellering skal det alltid sendes komplette svar.

Metode

Svarrapportering av medisinske tjenester har støtte for å kunne oppgi metode for laboratorieanalysen strukturert. Det er per i dag ikke spesifisert et kodeverk som kan benyttes.

Metode eller andre supplerende opplysninger om undersøkelsen kan angis i elementet *Ytterligere spesifisering (Spec)* sammen med *Identifikasjon av type undersøkelse (Id)* under *Undersøkelse (Investigation)*.

Feltet *Spec* kan benyttes til flere ting. For å kunne ha en entydig mapping fra svarrapporten til FHIR-API, er det behov for et standardisert kodesett som angir at feltet er benyttet til å oppgi metode.

Sverige benytter et referansesett med SNOMED-begrep. Dette kan være et godt utgangspunkt for et kodeverk til dette formålet.

Utfordringer med å mappe metode til FHIR dataelement

- Elementet spec kan forekomme flere ganger
- Elementet kan benyttes til mer enn metode
 - o Hvis metode oppgis med standardisert kodeverk, vil det være mulig å mappe metode til riktig FHIR dataelement

Spørsmål til samarbeidsgruppene:

- Er det behov for å kunne angi metode ved bruk av et standardisert kodeverk?
- Kan innføring av et metodekodeverk bidra til mer bruk av NLK og mindre bruk av lokale koder?
- Har laboratoriesystemene støtte for å kunne oppgi metode i meldingen?